

Lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor;

utfärdad den 23 april 2015.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² i fråga om lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor dels att 11 och 16–17 §§ ska upphöra att gälla, dels att 2–4, 7, 8, 10, 12–15, 18 och 25 §§ och rubrikerna närmast före 2, 12 och 13 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 12 a §, 13 a §, 14 a § och 18 a §, och närmast före 12 a och 18 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Uttryck i lagen

2 § I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

Allvarlig kemikalieolycka: olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, t.ex. utsläpp, brand eller en explosion, som orsakas av okontrollerade händelseförlopp i samband med driften vid en verksamhet som omfattas av denna lag, och som medför omedelbar eller fördröjd, allvarlig fara för människors hälsa eller miljön, inom eller utanför verksamheten.

Farliga ämnen: ämnen och blandningar som regeringen har meddelat föreskrifter om och som förekommer som råvara eller som produkter, biprodukter, restprodukter och mellanprodukter, inbegripet sådana ämnen som rimligen kan bildas vid en olycka.

Verksamhet: hela det område som står under en verksamhetsutövares ledning eller kontroll eller flera verksamhetsutövares gemensamma ledning eller kontroll och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, inbegripet såväl det geografiska området som gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter.

Anläggning: teknisk enhet inom en verksamhet, antingen ovanför eller under marknivå, där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras. Detta inbegriper all utrustning, alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, enskilda industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för anläggningens drift.

¹ Prop. 2014/15:60, bet. 2014/15:FöU8, rskr. 2014/15:168.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävning av rådets direktiv 96/82/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska eller andra beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, ska dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare.

Lager: förekomst av en viss mängd farliga ämnen för magasinering, förvaring eller lagerhållning.

3 § Denna lag tillämpas på verksamheter där vissa farliga ämnen förekommer. Verksamheterna tillhör en lägre eller högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som avses och i vilken mängd de förekommer. Regeringen får meddela föreskrifter om vilka farliga ämnen som avses och vilka mängder av dessa som krävs för att en verksamhet ska tillhöra den lägre eller högre kravnivån.

Med förekomst av farliga ämnen avses den faktiska eller förväntade förekomsten av sådana ämnen i en verksamhet eller den förekomst av sådana ämnen som rimligtvis kan förväntas uppstå vid en okontrollerad process eller vid en okontrollerad reaktion i ett lager.

4 §³ Lagen tillämpas inte på

1. faror som har samband med joniserande strålning som utgår från ämnen,
2. sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods och som sker utanför verksamheten,
3. transport av farliga ämnen som sker som bulklast i fartyg när transporten sker i fartygets fasta tankar, eller farliga ämnen som används som drivmedel i fartyg, utanför de verksamheter som omfattas av denna lag,
4. transport av farliga ämnen i rörledning utifrån de verksamheter som omfattas av denna lag, eller
5. militär verksamhet.

7 § För verksamhet som omfattas av denna lag ska verksamhetsutövaren ge in en skriftlig anmälan till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen beslutar något annat.

Om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om begränsningar av anmälningsskyldigheten.

8 § Verksamhetsutövaren ska utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas. Handlingsprogrammet ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem.

Handlingsprogrammet ska ges in till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

10 § För verksamheter som tillhör den högre kravnivån ska en säkerhetsrapport upprättas.

Säkerhetsrapporten ska ges in till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

12 §⁴ Verksamhetsutövare vars verksamhet tillhör den högre kravnivån ska i samråd med kommunen och de anställda samt annan personal som kan påverka säkerheten upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Planen ska ges in till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

Vissa bemyndiganden

12 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad de dokument som anges i 7, 8, 10 och 12 §§ ska innehålla, när de ska uppdateras samt när och på vilket sätt de ska ges in till länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om vilka åtgärder en verksamhetsutövare ska vidta i anslutning till den interna planen för räddningsinsatser.

Påverkan från omgivningen

13 § I säkerhetsarbetet ska verksamhetsutövaren, utöver förhållandena vid den egna verksamheten, även ta hänsyn till andra faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten. Närheten till annan verksamhet som omfattas av lagen ska särskilt beaktas.

Vid utredningen av om det finns faktorer som avses i första stycket ska verksamhetsutövaren samråda med statliga och kommunala myndigheter, organisationer och enskilda som kan ha intresse i saken. Om det behövs för utredningen, får verksamhetsutövaren begära hjälp från tillsynsmyndigheten enligt 21 §.

Dessa faktorer och åtgärder ska redovisas i anmälan och i säkerhetsrapporten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur samråd enligt andra stycket ska ske och om undantag från samrådsskyldigheten.

13 a § Om utredningen enligt 13 § visar att två eller flera verksamheter kan påverka varandra ska de berörda verksamhetsutövarna utbyta lämplig information för att kunna beakta arten och omfattningen av den sammanlagda faran för en allvarlig kemikalieolycka i sina handlingsprogram, säkerhetsledningssystem, säkerhetsrapporter och interna planer för räddningsinsatser.

De verksamhetsutövare som omfattas av första stycket ska gemensamt ta fram informationen och lämna den till den kommun eller de kommuner där verksamheterna ligger.

14 § Den kommun där en verksamhet ligger ska se till att allmänheten får tillgång till aktuell information om de verksamheter som omfattas av denna lag.

För verksamheter som tillhör den högre kravnivån ska informationen också innehålla uppgift om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur de perso-

⁴ Senaste lydelse 2005:349.

ner som löper risk att påverkas ska handla vid en olycka. Detta gäller även i förhållande till personer i en annan kommun.

Verksamhetsutövaren ska svara för kostnaderna för den information som ska lämnas.

14 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 13 a och 14 §§ och om hur den ska spridas.

15 §⁵ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelsen (tillsynsmyndigheterna) ska ha tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillsyn enligt denna lag.

18 § Länsstyrelsen ska besluta om en tillsynsplan för de verksamheter som omfattas av denna lag. Utifrån tillsynsplanen ska länsstyrelsen utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet.

Avgifter för tillsyn

18 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för tillsyn enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får besluta att dess beslut om att ta ut avgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag ska gälla omedelbart.

25 §⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps eller länsstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas till mark- och miljödomstol enligt 21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken.

Beslut om tillsynsplan och tillsynsprogram får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.

På regeringens vägnar

ANDERS YGEMAN

Helena Swenzén
(Justitiedepartementet)

⁵ Senaste lydelse 2008:1404. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

⁶ Senaste lydelse 2010:939.